

Josef Šimánek: Oživé mramory – ediční příprava a komentář k souboru povídek

Anna Staňková

(posudek vedoucího bakalářské práce)

Anna Staňková si jako téma své bakalářské práce zvolila dílo spisovatele Josefa Šimánka, v jehož prozaické tvorbě, vrcholící prvních desetiletích 20. století, rezonovaly především podněty dekadence a symbolismu. Námětově i výrazově tak souzněla s prózami takových autorů, jako byli např. Emanuel z Lešehradu, Jan Opolský nebo Q. M. Vyskočil. Šimánek mezi nimi nevyňikal originalitou, ale charakterizovala ho kultivovanost, vyrůstající např. z jeho soustavného zájmu o antické umění a kulturu. Se zmíněnými literáty ho spojuje i skutečnost, že ani jejich díla nebyla až na výjimky věnována soustavná literárněhistorická pozornost a že každý nový text, který se jejich tvorbou zabýval, byl vítán jako záslužný počín. Z tohoto hlediska je třeba přivítat i pokus Anny Staňkové o ediční přípravu a charakteristiku souboru povídek *Oživé mramory*, který patří k nejzajímavějším Šimánkovým dílům.

Úvodní biografická kapitolka má pouze informační charakter. Je možná škoda, že autorka zde nevyužila některých nabízejících se podnětů: víme-li např., že od raného mládí patřila k Šimánkovým nejbližším přátelům slavná textilní výtvarnice Marie Teinitzerová a později i její manžel, filozof Vladimír Hoppe, usilující o formulaci „duchovní“, transcendující filozofie, otevírá se prostor pro poukázání na paralely v díle spisovatele (četné výtvarné motivy, idealistická skepse k možnostem rozumu). O charakteristiku Šimánkova díla se autorka pokusila v kapitole následující, kde definovala i základní témata spisovatelova díla (opakující se konfrontace osamělého senzitiva a fatální či přímo upírské ženy, mystické zážitky na hranicích snu a skutečnosti či na hranici života a jeho uměleckého obrazu) a s nimi související motivy (zrcadla, masky, ožívající sochy). Této části práce by prospěla promyšlenější kompozice a důslednější práce s odbornou literaturou. Následující kapitolka, věnovaná reflexi sbírky *Oživé mramory*, potažmo celého Šimánkova díla je provedena pečlivě, opírá se o množství citací, ale rovněž postrádá jasně definovaný záměr.

Jádrem práce je ale až samotná edice souboru, která po úvodních kapitolách následuje. Ta je provedena pečlivě a bez výraznějších nedostatků, stejně jako k ní příslušející ediční zpráva. Pojednání o genezi souboru je doprovázeno (snad až příliš důkladným) soupisem různocení, ze kterého vyplývá, že v rámci několika časopiseckých otisků a dvou vydání sbírky

se povídky proměňovaly jen minimálně. Kapitulu o jazykových úpravách textu (nazvanou „Ediční řešení“) považuji za dobře uspořádanou, ale v jednotlivých podkapitolkách někdy nedotaženou (není vždy jasné, jestli autorka uvádí jen příklady úprav, či jejich úplný výčet) a místy i matoucí (rušení zdvojených konsonant u slov typu *asfodel*, *esence* či *sukuba* jsou by mělo být uvedeno v části „Úpravy přejatých slov“, ne v části „Základní pravopisné úpravy“). Práci doplňuje soupis emendací, důkladné a funkční Vysvětlivky a poněkud už nadbytečný Závěr. Širší kontextové zasazení *Ožvlých mramorů*, které by snad mohlo být jeho obsahem, v práci postrádám.

Po jazykové stránce lze bakalářskou práci Anny Staňkové hodnotit jako solidně, ale nijak nadprůměrně stylizovanou, bez větších gramatických nedostatků (pozor na zaměňování spojovníku a pomlky).

Celkově se domnívám, že autorka využila svých schopností a vytvořila práci, která sice nevyniká originalitou a novostí pohledu, ale svou spolehlivostí a pečlivostí zpracování představuje užitečný příspěvek k budoucím úvahám o Šimánkově tvorbě. Navrhuji pro ni proto hodnocení „velmi dobře“.

V Praze 29. 5. 2020

PhDr. Václav Vaněk, CSc.